

BOEKBESPREKING

Dick A. Jonkers

De goudvink

Na zijn monografie over de kauw is nu de goudvink de aandachtsoort van de schrijver. Hij slaagt er ook deze keer weer in om zijn observaties met een groot inlevingsvermogen beeldend te beschrijven. Goudvinken vestigden zich in zijn paradijselijke tuin, nadat een hersteld raamslachtoffer die niet meer verliet en later soortgenoten aantrok. Het aantrekkelijke leefgebied met voldoende geschikte voedselplanten en drinkgelegenheid droeg bij aan een permanente vestiging. De aanwezigheid van voedselmandjes zorgde voor ondersteuning bij het voeren van de jongen. Als tussendoortjes houden, verspreid door het geheel, waarnemingen bij onder meer bonte vliegenvanger, putter en vink de aandacht gevangen. Hierin zijn niet alleen eigen belevenissen verwoord, maar ook net als bij de goudvink diverse wetenswaardigheden uit de geraadpleegde literatuur vermeld. Goudvinken waren vroeger economisch van belang. Ze werden gevangen en gefokt om hun verenkleed en zang. De auteur heeft hierover een duidelijke mening. In de vrije natuur is een vogel iemand, in een kooi niemand. Hun imitatievermogen is groot, er waren speciale zangvogelscholen om ze te trainen en volksliedjes te leren zingen. Er was afzet in diverse Europese steden, waaronder Amsterdam. Aan de andere kant kunnen de vogels ook schade toebrengen aan de fruitteelt door in cultuurs knoppen uit de bomen te pikken.

Enkele pagina's zijn gewijd aan de belevenissen van de omzwervingen van een jonge goudvink en de trektocht van een jonge boerenzwaluw, op weg naar het overwinteringsgebied in Zuid-Afri-

ka. De schrijver uit een aantal keren zijn bezorgdheid over de situatie waarin vogels terecht zijn gekomen door milieu- en natuurontwikkelingen. De beschuldigende vinger richt zich vooral op het bestrijdingsmiddelengebruik in de landbouw. Ook de bewering dat de achteruitgang en de verdwijning van vogelsoorten het gevolg is van een tekort aan aminozuren (bouwstoffen van eiwitten) is discutabel. De vogelvriendelijke tuin wordt opgevoerd als een leefomgeving voor de toekomst. De verspreiding van de tien Europese ondersoorten en het voorkomen van de soort elders worden vermeld. Door het invoelend vermogen van de auteur wordt de lezer opgenomen in de leefwereld van de goudvink.

Cools, A. 2016. De goudvink. Uitgeverij Atlas Contact, Amsterdam/Antwerpen. 192 blz. 15 x 21.5 cm. Paperback. ISBN 978 90 450 3239 9. Prijs € 19,99.

Nachtvogel

De titel van deze uitgave heeft betrekking op de vondst van een niet gedermineerde nachtzwaluwvleugel in de collectie van de universiteit van Cambridge. Die was in 1990 tijdens een expeditie aangetroffen tussen de resten van een verkeerslachtoffer in de vlakte van Nechisar in de Grote Rift vallei in Ethiopië. De expeditieleden kwamen er niet uit welke soort dit moest zijn. Ze prepareerden de vleugel en stopten die in een zak met als vermelding 'reuzennachtzwaluw'. Daar bij bleef het voorlopig bij. Na veel vijven en zessen bereikte het specimen het universiteitsmuseum. Daar kwamen de expeditieleden opnieuw bijeen. Samen met experts werd gediscussieerd en er

vond een uitgebreide zoektocht plaats om vast te stellen welke soort dit zou kunnen zijn. Uiteindelijk bleek hij nog nooit beschreven te zijn. De nieuwe naam luidde nechisarnachtzwaluw.

In 2009 werd een nieuwe expeditie georganiseerd met als doel de aanwezigheid van de soort vast te leggen. Het werd tegelijkertijd een speurtocht naar 'lifers', vogelsoorten die voor het eerst werden gezien en positief geïdentificeerd door de deelnemers. De lezer wordt mededeelgenoot van de tochten door een beeldend taalgebruik, beschrijvingen van ervaringen en landschappen. Verontrusting over de veranderingen in de natuur in Afrika klinkt door. Er is ook aandacht voor zoogdieren, reptielen en amfibieën als wezenlijk onderdeel van het vogels kijken. In de vlakte van Nechisar begon de jacht op de soort waarom het allemaal was begonnen. Opeens was hij er, op de grond zittend, gevangen in het lamplicht, en opvliegend, gevolgd door de lampen. Het doel was bereikt, en het voorkomen in het gebied bevestigd door de genoteerde veldkenmerken. Er kwamen dus nog meer exemplaren voor. Het idee ontstond om een vangpoging te wagen en daarvoor een net te fabriceren. Tijdens een tweede ontmoeting mislukte die helaas. Wie de zaken voor lief neemt, die geen betrekking hebben op het onderzoek deelt de ervaringen van de auteur in dit verder zeer leesbare boek.

Head, Vernon 2016. Nachtvogel.

Een zoektocht naar de zeldzaamste vogel ter wereld. Uitgeverij Atlas Contact, Amsterdam. 203 blz. Ook als e-book verkrijgbaar. Prijs € 21,99. ISBN 978 904 5029 429.